

Stichting Spoorwegpensioenfonds

Q1 2020 Actief Aandeelhouderschap Rapport

Q1 2020 Actief Aandeelhouderschap in een notendop

Als belegger is SPF aandeelhouder en dus mede-eigenaar van een onderneming. Dat betekent dat het fonds invloed kan uitoefenen op het doen en laten van de onderneming. Deze (potentiële) invloed is een van de belangrijkste en meest effectieve middelen om ondernemingen aan te zetten om hun prestaties op het gebied van duurzaamheid en verantwoord ondernemen te verbeteren.

SPF kiest ervoor om geen invloed te verwerven in ondernemingen die actief zijn in de controversiële wapen-, tabak- en thermische kolensector. SPF kan de aard van deze sectoren namelijk niet aanpassen. In alle overige sectoren wil SPF wel beleggen omdat het fonds meent dat in deze sectoren hun invloed ten positieve kan worden aangewend. Stemmen op aandeelhoudervergaderingen (AVA's) en engagement met ondernemingen zijn verschillende manieren waarop een aandeelhouder de ondernemingen kan aanzetten tot het verbeteren van hun duurzaamheidsprestaties. Hieronder volgt een korte samenvatting van de activiteiten op het gebied van actief aandeelhouderschap die SPF in Q1 2020 heeft ontplooid.

Q1 2020 stemgedrag

411

AVA's waarop gestemd is

3635

stempunten waarop gestemd is

38

markten waarin gestemd is

72

% vergaderpunten gestemd conform managementvoorstellen

Q1 2020 engagementprocedures

954

engagementprocedures

338

ondernemingen in engagementprocedures

11

engagementprocedures succesvol afgesloten

Q1 2020 nieuw uitgesloten ondernemingen en landen

0

ondernemingen betrokken bij controversiële wapens

0

ondernemingen betrokken bij de productie van tabak

25

ondernemingen betrokken bij thermische kolen

0

uitgesloten landen

Inhoud

1. Stemgedrag – 1 januari 2020 t/m 31 maart 2020	4
1.1 Geografische verdeling stemgedrag.....	4
1.2 Managementvoorstellen.....	5
1.3 Aandeelhoudersvoorstellen	5
2. Engagement – 1 januari 2020 t/m 31 maart 2020.....	6
2.1 Strategisch engagement.....	6
2.2 Reactief engagement.....	7
2.3 Proactief engagement	7
2.4 Collectieve dialoog over de volledige aandelenportefeuille	10
3. Veranderingen van de uitsluitingslijst.....	11
Bijlage 1: Lijst van ondernemingen waarmee engagementprocedure wordt gevoerd	13
Bijlage 2: Afkortingen- en begrippenlijst	28
Bijlage 3: Proactieve engagement thema's van EOS at Federated Hermes	30

1. Stemgedrag – 1 januari 2020 t/m 31 maart 2020

Als aandeelhouder heeft het fonds het recht om te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. SPF stemt op vrijwel alle aandeelhoudersvergaderingen¹, zelfs als er maar een klein deel van de aandelen in handen van het fonds is. Als basis voor het stemmen wordt het stembeleid van het fonds gebruikt, een code die gebaseerd is op internationale principes op het gebied van corporate governance.

1.1 Geografische verdeling stemgedrag

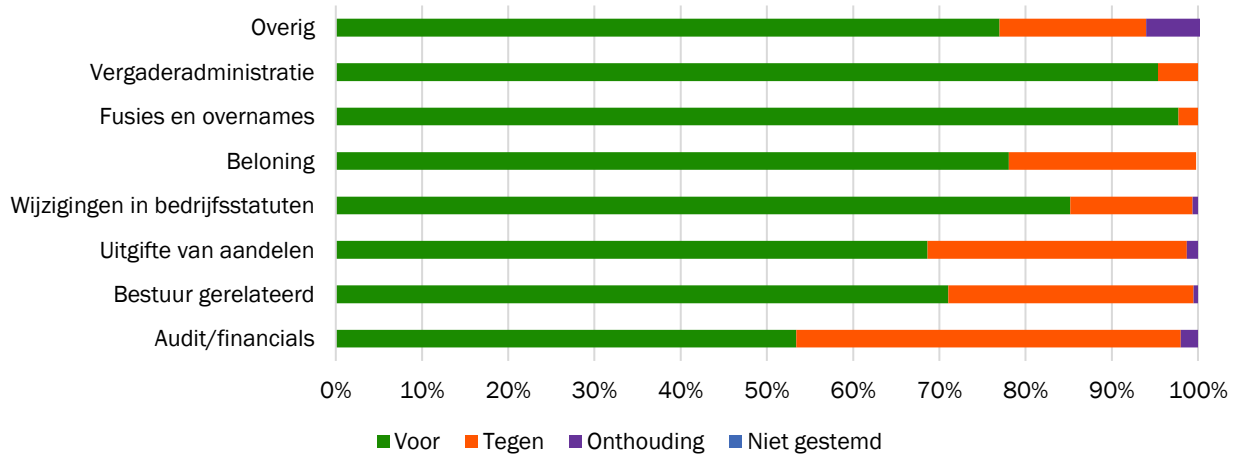

A: Afrika; B: Azië ex-Japan; C: Canada & Verenigde Staten; D: Europa; E: Japan; F: Latijns-Amerika en het Caribisch gebied; G: MENA; H: Oceanië

¹ In sommige gevallen wegen praktische beperkingen, zoals de kosten van het stemmen, niet op tegen de invloed die we op een onderneming uit kunnen oefenen. In dit geval kan de asset manager besluiten om niet te stemmen op de aandeelhoudersvergadering van die specifieke onderneming.

1.2 Managementvoorstellen

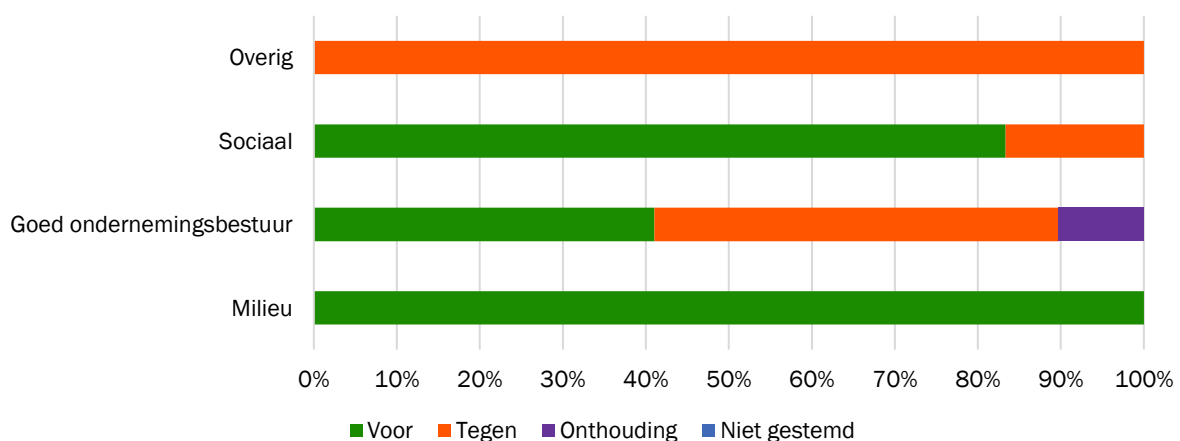
Tijdens een aandeelhoudersvergadering brengt het management van een onderneming stempunten in. Per stempunt mag het fonds een mening geven, samen met de andere aandeelhouders. Een gedetailleerd overzicht van de voorwaarden waarop het fonds voor of tegen een managementvoorstel stemt, is beschikbaar in het stembelid.

1.3 Aandeelhoudersvoorstellen

Ook aandeelhouders mogen stempunten indienen op een vergadering. Dit heet een aandeelhoudersvoorstel. Aandeelhouders dienen resoluties in die betrekking hebben op corporate governance, zoals de beloning van bestuurders, of op kwesties gerelateerd aan maatschappelijk verantwoord ondernemen, zoals klimaatverandering, arbeidsrelaties, mensenrechten en dierenwelzijn.

SPF Beheer stemt voor een aandeelhoudersvoorstel als het voorstel goed uitgewerkt is en duidelijke doelstellingen bevat die het maatschappelijk verantwoord ondernemen beleid en de transparantie van een onderneming verbeteren.

2. Engagement – 1 januari 2020 t/m 31 maart 2020

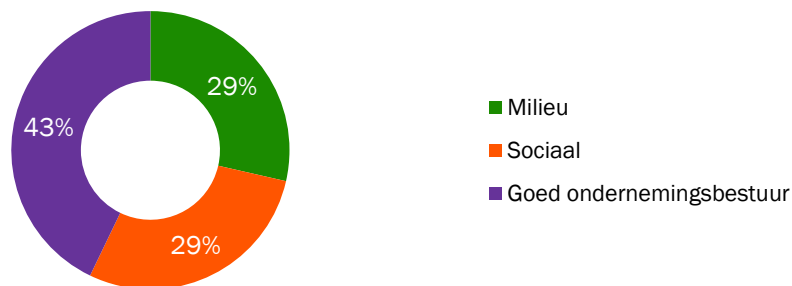
Naast het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen gaat het fonds in engagement met de ondernemingen in portefeuille. Door actief de dialoog aan te gaan wordt ervoor gezorgd dat de mening van het fonds ook los van de aandeelhoudersvergaderingen gehoord wordt. Het doel van een engagementprocedure is het verbeteren van de prestaties van ondernemingen op het gebied van ESG.

2.1 Strategisch engagement

Strategisch engagement is het reguliere contact dat een portefeuillemanager heeft met ondernemingen uit de portefeuille. In deze gesprekken wordt naast financiële vraagstukken ook informatie ingewonnen op het gebied van sociaal, milieu en goed ondernemingsbestuur. Waar nodig worden ook mogelijke verbeteringen op dit gebied besproken. Dit soort gesprekken vinden plaats met ondernemingen die al in de portefeuille zitten, maar ook met potentiële portefeuillekandidaten.

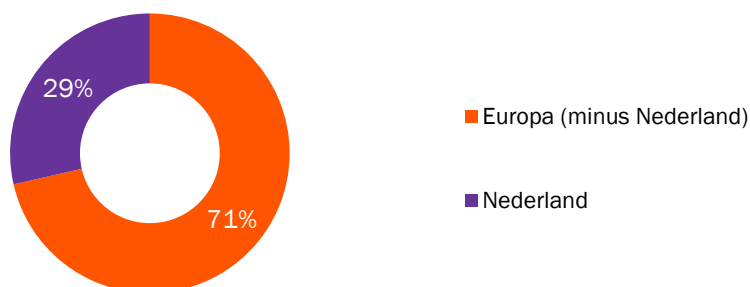
In Q1 2020 heeft het fonds de volgende strategische engagementprocedures gevoerd.

Verdeling naar onderwerp*

*Per engagementprocedure zijn meerdere onderwerpen (E, S, G) besproken.

Regioverdeling

2.2 Reactief engagement

Reactief engagement gaat een stap verder dan het strategisch engagement en kent een intensiever traject. Het fonds kan hiertoe besluiten als geconstateerd wordt dat een onderneming waarin wordt belegd handelt op een manier die indruist tegen het beleid van het fonds. Er zijn in dit geval sterke vermoedens dat een onderneming de minimale ESG-voorwaarden van het fonds schendt.

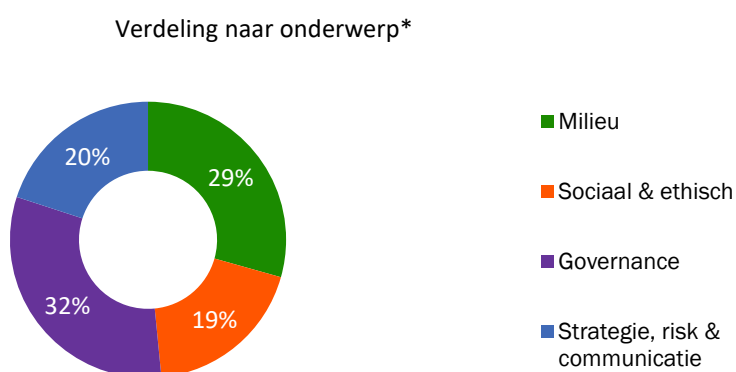
Het doel van reactief engagement is om in eerste instantie de oorzaak en aard van de schending te onderzoeken. Tijdens dit proces worden concrete doelen gesteld om zaken te verbeteren. Deze moeten binnen een realistische termijn verwezenlijkt worden. Als een onderneming onvoldoende verbeteringen aanbrengt, kan het fonds besluiten om zijn stemgedrag aan te passen, geen leningen meer te verstrekken of niet langer in de onderneming te beleggen. Reactief engagement wordt namens het fonds uitgevoerd door EOS at Federated Hermes.

In Q1 zijn aan de engagementlijst, vanwege UN Global Compact schendingen, 4 nieuwe ondernemingen toegevoegd en van de lijst zijn 4 ondernemingen weggehaald. Deze laatste ondernemingen hebben vooruitgang laten zien. De UN Global Compact schending is volgens EOS tot tevredenheid opgelost.

2.3 Proactief engagement

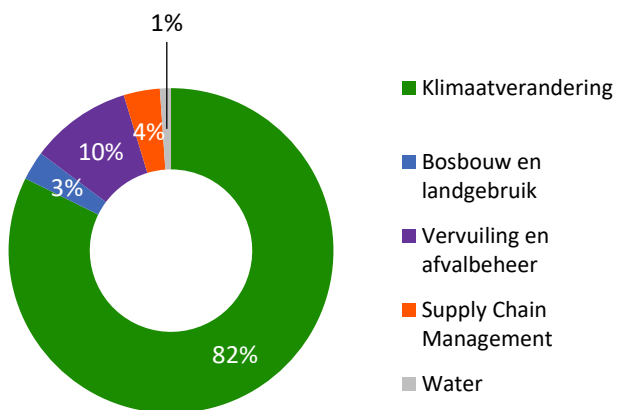
Proactief engagement focust meer dan een reactief engagement op de toekomst van een onderneming. Bij proactief engagement wordt uitgegaan van verschillende sectoroverstijgende thema's die een potentieel (toekomstig) risico voor ondernemingen vormen. Per thema wordt beoordeeld voor welke sectoren en ondernemingen het risico het grootst is. Engagement thema's voor 2020-2021 zijn beschikbaar in Bijlage 3. Proactief engagement wordt namens het fonds door EOS at Federated Hermes (EOS) gevoerd. De data in deze sectie zijn geleverd door EOS.

In Q1 2020 heeft het fonds de volgende proactieve engagementprocedures gevoerd.

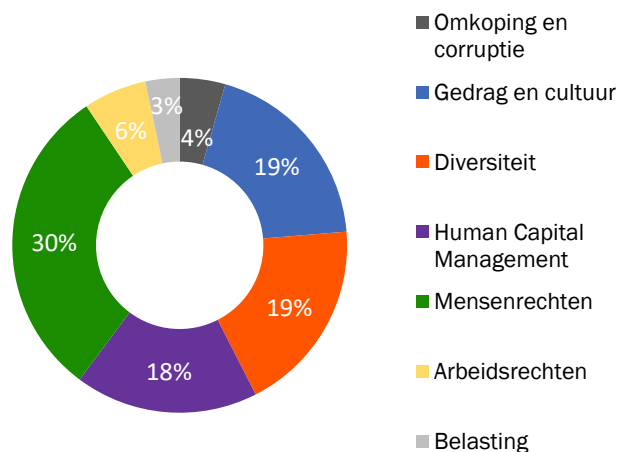

*Per onderneming kunnen meerdere onderwerpen (E, S, G) besproken worden en kunnen meerdere keren met dezelfde onderneming een apart engagementgesprek gevoerd worden.

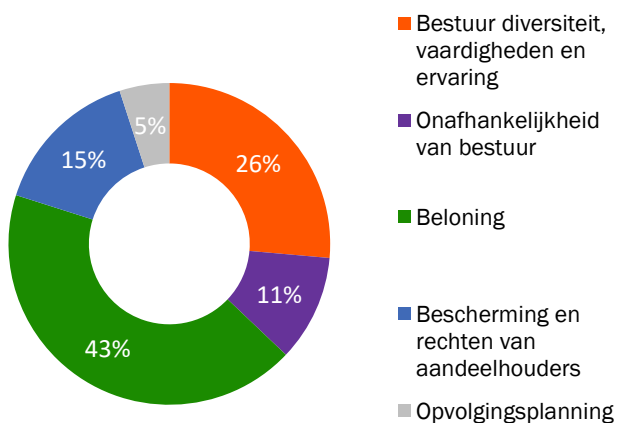
Milieu engagementprocedures:
verdeling naar onderwerp

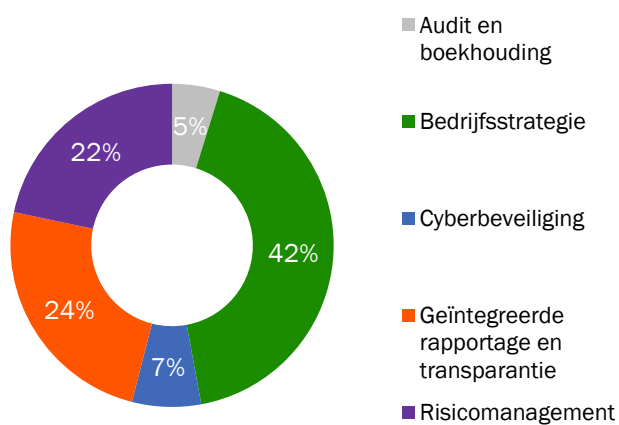
Sociaal & ethisch engagementprocedures:
verdeling naar onderwerp

Governance engagementprocedures:
verdeling naar onderwerp

Strategie, risk & communicatie
engagementprocedures:
verdeling naar onderwerp

EOS at Federated Hermes engagement voorbeeld

Diageo is een mondiale producent en distributeur van alcoholische dranken. Water is een primair bestanddeel van hun producten en belangrijk voor de productieprocessen. Sommige productielocaties van de onderneming bevinden zich op plaatsen met waterstress of met risico op toekomstige waterstress. Naast het beheersen van de milieueffecten, zijn er operationele en kostenefficiënte redenen om het waterverbruik te minimaliseren.

The Diageo logo is displayed in a large, bold, red, sans-serif font. It is centered within a light gray rectangular background that is part of a larger white box on the left side of the page.

EOS at Federated Hermes (EOS) begon een engagement procedure in 2012 met Diageo over waterbeheer. In de loop der jaren heeft EOS vooruitgang bij de onderneming op het gebied van waterbeheer geconstateerd. In 2019 besprak EOS met de Chief Sustainability Officer de uitvoering van waterrisicobeoordelingen die driejaarlijks worden uitgevoerd op productielocaties in bijvoorbeeld Ethiopië, Zuid-Afrika en Mexico. Door middel van deze beoordelingen heeft de onderneming inzicht in de waterstress-problematiek tot 2030, wat bedrijfsplanning op langere termijn mogelijk maakt.

Diageo heeft een systeem voor het monitoren en voorkomen van waterstress ontwikkeld, dat robuust en effectief lijkt te zijn. De onderneming heeft in 2020 ambitieuze water-gerelateerde doelstellingen gekozen, waarmee goede vorderingen worden gemaakt. De onderneming is van plan de doelstellingen op het gebied van waterbeheer voor 2030 in de zomer van 2020 bekend te maken.

EOS blijft met Diageo engagen op het gebied van waterbeheer.

2.4 Collectieve dialoog over de volledige aandelenportefeuille

SPF Beheer werkt ook samen met externe partijen voor het voeren van dialogen met ondernemingen. De reden voor het zoeken van samenwerking is dat een grote(re) groep beleggers die samen de dialoog aangaat in veel gevallen meer invloed kan uitoefenen dan één individuele belegger. Deze collectieve dialoogprocedures dienen primair om ondernemingen te motiveren tot en ondersteunen bij het doorvoeren van verbeteringen op gebied van ESG.

United Nations Principles of Responsible Investing (UN PRI)

SPF Beheer werkt op dit moment samen in [UN PRI](#) verband. De UN PRI brengt internationale beleggers samen om de dialoog met ondernemingen aan te gaan. De UN PRI stelt de thema's op en kiest welke ondernemingen worden aangesproken. Vervolgens kan iedere investeerder voor zichzelf beslissen of hij wil participeren. SPF Beheer maakt een selectie aan welke thema's wel of niet wordt deelgenomen. Deze selectie is gebaseerd op twee punten: (1) in hoeverre het geselecteerde thema aansluit bij het beleid van het fonds, en (2) hoeveel van de ondernemingen waarmee gesproken zal worden bij het fonds in de portefeuille zitten.

Op dit moment participeert het fonds in de volgende dialoogprocedures van de UN PRI:

Onderwerp dialoog	Startdatum	Onderwerp	Aantal ondernemingen	... waarvan in de aandelenportefeuille	... waarvan in de SAP
Arbeidsomstandigheden in de voedselsector (leveranciersketen)	2016 (okt)	Sociaal	38	19	2
Methaan	2017 (april)	Milieu	29	5	1
Klimaatverandering	2017 (dec)	Milieu	41	11	1
Kinderarbeid in de kobaltketen	2018 (feb)	Sociaal	16	10	0
Verantwoorde winning van kobalt	2020 (jan)	Sociaal	19	10	1
Arbeidsomstandigheden in de kledingsector (leveranciersketen)	2020 (mrt)	Sociaal	27	12	2

Eumedion

In de dialoog met de Nederlandse bedrijven werkt SPF Beheer samen met Eumedion. Nederlandse pensioenfondsen spreken middels het Eumedion collectief met Nederlandse bedrijven. De meeste van deze procedures vinden plaats op en rondom de jaarlijkse aandeelhoudersvergaderingen. SPF Beheer treedt op als 'lead belegger' voor de Nederlandse bedrijven in de SAP. Op dit moment zijn dat Randstad en ASML.

De Randstad-AVA was gepland voor het eerste kwartaal van 2020. Vanwege Covid-19 is de AVA uitgesteld en is er nog geen nieuwe datum aangekondigd.

3. Veranderingen van de uitsluitingslijst

Het Spoorwegpensioenfonds sluit een aantal bedrijven uit voor investeringen. Het bestuur heeft besloten investeringen in controversiële wapens, tabaksproducenten en thermische kolen uit te sluiten. Het fonds sluit ook ondernemingen uit indien, een engagementprocedure niet afdoende succes heeft gehad binnen een redelijke periode. Dochterondernemingen van ondernemingen op de uitsluitingslijst worden uitgesloten indien redelijkerwijs verwacht mag worden dat zij eenzelfde beleid hanteren en/of betrokken zijn bij vergelijkbare activiteiten, als waar de moeder voor is uitgesloten. Moederondernemingen worden automatisch uitgesloten als zij een aandeel hebben van meer dan 20% in een onderneming op de uitsluitingslijst. Dit om te voorkomen dat een onderneming bepaalde activiteiten continueert door deze onder te brengen in een dochteronderneming.

Tot slot sluit het fonds staatsobligaties van enkele landen uit. Hierbij baseert het fonds zich op de besluiten van de VN-veiligheidsraad en eigen onderzoek. Bedrijven die voor meer dan 20% staats eigendom zijn worden ook uitgesloten van investeringen. Andere investeringen in onderstaande landen worden niet uitgesloten.

Onderneming	Reden ²	Status
Abu Dhabi National Energy Company		Toegevoegd
AC Energy Philippines, Inc.		Toegevoegd
Alarko Holding A.S.		Toegevoegd
Adani Transmission Ltd		Toegevoegd
Banpu Power Public Company Limited		Toegevoegd
Beijing Jingneng Power Co., Ltd.		Toegevoegd
Contura Energy, Inc.		Toegevoegd
DaTang HuaYin Electric Power CO., LTD		Toegevoegd
Fujian Funeng Co., Ltd.		Toegevoegd
GT Capital Holdings, Inc.		Toegevoegd
Harbin Hatou Investment Co.,Ltd		Toegevoegd
Hubei Energy Group Co., Ltd.		Toegevoegd
Jaiprakash Associates Limited		Toegevoegd
Jiangsu Guoxin Corp. Ltd.		Toegevoegd
Jointo Energy Investment Co., Ltd. Hebei.		Toegevoegd

² Legenda is beschikbaar in Bijlage 2.

Malakoff Corporation Berhad		Toegevoegd
Mongolia Energy Corporation Limited		Toegevoegd
Nava Bharat Ventures Limited		Toegevoegd
NRG Energy, Inc.		Toegevoegd
Otter Tail Corporation		Toegevoegd
Shaanxi Coal Industry Company Limited		Toegevoegd
Shanghai Datun Energy Resources Co., Ltd.		Toegevoegd
TAQA Abu Dhabi National Energy Company		Toegevoegd
Top Frontier Investment Holdings, Inc.		Toegevoegd
Weiqiao Textile Company Limited		Toegevoegd
Baralaba Coal Co. Ltd.		Verwijderd
CNX Resources Corporation		Verwijderd
Formosa Chemicals & Fibre Corporation		Verwijderd
Formosa Petrochemical Corporation		Verwijderd
Huaneng Power International, Inc.		Verwijderd
Inner Mongolia Junzheng Energy & Chemical Group Co.,Ltd.		Verwijderd
Monnet Ispat & Energy Limited		Verwijderd
PT Bakrie & Brothers Tbk		Verwijderd
Sembcorp Industries Ltd		Verwijderd
The AES Corporation		Verwijderd
WEC Energy Group, Inc.		Verwijderd

Bijlage 1: Lijst van ondernemingen waarmee engagementprocedure wordt gevoerd

Stand per 31 december 2019 (wordt jaarlijks geüpdatet)

Onderneming	Klimaat- verandering	Beheer van natuurlijke hulp- bronnen	Vervuiling, afval en circulaire economie	Gedrag, cultuur en ethiek	Human Capital Management	Mensen- rechten	Effectiviteit van het bestuur	Beloning	Bescherming en rechten van aandeelhouders	Bedrijfs- strategie	Geïntegreerde rapportage en transparantie	Risico- management
3M Co	•		•		•			•				
ABB Ltd				•	•		•	•	•	•		
Abbott Laboratories				•	•		•	•		•		
AbbVie Inc						•		•		•	•	
adidas AG		•			•			•			•	
Adobe Inc					•		•	•			•	
AIA Group Ltd					•					•	•	•
Air Liquide SA	•				•			•				
Akzo Nobel NV					•		•					
Alibaba Group Holding Ltd	•			•		•	•	•	•		•	•
Allergan PLC							•					
Allianz SE	•							•				
Allstate Corp/The	•				•					•		
Alphabet Inc				•	•	•	•	•	•	•		•
Altria Group Inc	•	•		•				•		•		
Amazon.com Inc	•				•		•	•			•	
America Movil SAB de CV				•			•		•			
American Electric Power Co Inc	•			•				•				
American Express Co					•							
American International Group Inc	•											

American Water Works Co Inc	•	•										
Amgen Inc							•	•				
Anglo American PLC	•	•	•		•			•				•
Anheuser-Busch InBev SA/NV		•	•		•		•	•			•	
Anthem Inc	•						•	•	•		•	
Antofagasta PLC	•						•					
AP Moller - Maersk A/S	•											
Apple Inc	•	•		•		•		•		•		
ArcelorMittal SA	•											•
ASML Holding NV				•	•							
Associated British Foods PLC	•	•	•		•		•	•				•
Astellas Pharma Inc							•					
AstraZeneca PLC						•	•	•		•		
AT&T Inc	•		•				•	•			•	•
Atlantia SpA							•					
Atlas Copco AB										•		•
Aviva PLC	•						•	•				
AXA SA	•							•				•
Babcock International Group PLC							•	•				
BAE Systems PLC					•	•	•	•				
Baidu Inc				•	•	•	•		•		•	•
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	•						•				•	
Banco Santander SA	•			•			•	•		•		
Bank Mandiri Persero Tbk PT		•									•	
Bank of America Corp	•				•		•	•	•			
Bank of China Ltd									•			•

Bank of Montreal	•											
Bank of New York Mellon Corp/The					•			•				
Bank of Nova Scotia/The	•							•	•			
Bank Rakyat Indonesia Persero Tbk PT	•	•				•				•	•	
Barclays PLC	•				•			•		•		•
Barrick Gold Corp		•					•	•		•		
BASF SE	•						•	•		•		
Bausch Health Cos Inc							•	•				
Baxter International Inc						•						
Bayer AG				•	•	•				•		•
Bayerische Motoren Werke AG	•				•		•	•		•		•
Berkeley Group Holdings PLC					•		•	•				
Berkshire Hathaway Inc	•						•	•				
Best Buy Co Inc								•				
BHP Group PLC	•			•		•	•	•				
Biogen Inc							•	•			•	
BlackRock Inc							•					
BNP Paribas SA	•				•	•		•				
Boeing Co/The							•				•	
Booking Holdings Inc	•					•			•	•		
BP PLC	•				•			•		•	•	
Bristol-Myers Squibb Co					•	•	•	•	•			
British American Tobacco PLC	•	•				•		•				•
Broadcom Inc	•							•				
BT Group PLC								•				
Burberry Group PLC	•	•	•	•			•	•				

Canadian Imperial Bank of Commerce							•					
Canon Inc						•	•					
Capita PLC				•	•			•				
Capital One Financial Corp	•					•		•		•		•
Carlsberg A/S	•											
Carnival Corp	•						•	•				
Caterpillar Inc			•		•	•	•	•				
Cemex SAB de CV	•	•					•					
Centrica PLC	•	•					•				•	
Chevron Corp	•			•				•				
China Construction Bank Corp	•											•
China Gas Holdings Ltd	•											
China Mobile Ltd	•			•	•		•			•		•
China Petroleum & Chemical Corp	•		•	•	•	•			•			•
Chubb Ltd							•	•				
Cie Financiere Rlichemont SA						•	•	•				
Cie Generale des Etablissements Michelin SCA					•			•				
Cigna Corp							•	•				
Cisco Systems Inc	•	•			•		•	•			•	
Citigroup Inc	•			•	•		•		•			
CK Hutchison Holdings Ltd			•			•					•	
CME Group Inc	•								•			
CNOOC Ltd	•						•			•		•
Coca-Cola Co/The	•	•	•			•		•				
Colgate-Palmolive Co	•						•	•				

Comcast Corp	•							•	•		•	•
Commonwealth Bank of Australia					•							
Compass Group PLC	•	•	•	•	•		•	•				
ConocoPhillips	•							•			•	
Continental AG									•			
Costco Wholesale Corp	•				•		•				•	
Credit Suisse Group AG				•	•					•	•	•
CTBC Financial Holding Co Ltd	•			•			•					•
Cummins Inc					•			•				
CVS Health Corp												•
Daimler AG	•			•			•	•		•	•	
Danaher Corp							•		•			
Danone SA	•	•	•		•	•		•	•		•	
Danske Bank A/S	•			•								
DBS Group Holdings Ltd	•	•										•
Dentsu Group Inc					•		•	•				
Deutsche Bank AG				•				•		•		•
Deutsche Boerse AG							•	•				
Deutsche Telekom AG								•				
DexCom Inc						•	•	•	•		•	
Diageo PLC		•		•				•				
Dominion Energy Inc	•						•	•				•
DSV PANALPINA A/S	•	•										
Duke Energy Corp	•		•	•		•						•
DuPont de Nemours Inc	•						•		•	•	•	
E.ON SE								•		•		

East Japan Railway Co	•						•		•			
eBay Inc					•			•	•			
Edison International	•											
Eli Lilly & Co						•	•	•	•		•	•
Enel SpA	•											
Engie SA	•				•			•			•	
Eni SpA	•							•				
EOG Resources Inc	•						•	•				
Equifax Inc							•	•				•
Equinor ASA	•											
Exelon Corp	•	•					•	•				•
Exxon Mobil Corp	•			•			•					
Facebook Inc				•	•		•	•		•		•
FANUC Corp	•			•			•					
Fast Retailing Co Ltd			•		•							
FedEx Corp	•							•			•	•
Fiat Chrysler Automobiles NV							•	•	•			•
Fomento Economico Mexicano SAB de CV							•					
Ford Motor Co	•					•	•	•	•	•		
Fortum OYJ	•									•		
Freeport-McMoRan Inc	•		•			•		•				•
Fresenius SE & Co KGaA								•				
FUJIFILM Holdings Corp		•					•				•	•
G4S PLC				•	•	•		•				
Gazprom PJSC	•						•					•
Geely Automobile Holdings Ltd	•					•	•		•			•

General Electric Co	•											
General Mills Inc	•					•						
General Motors Co	•						•	•		•	•	•
Gilead Sciences Inc	•					•		•				
GlaxoSmithKline PLC				•		•	•	•				
Glencore PLC				•	•	•	•					•
Goldman Sachs Group Inc/The				•				•				
Grupo Financiero Banorte SAB de CV							•					
Hana Financial Group Inc	•						•		•			•
HeidelbergCement AG	•					•	•	•			•	
Heineken NV					•			•				
Hennes & Mauritz AB		•				•		•			•	
Home Depot Inc/The					•				•			
Hon Hai Precision Industry Co Ltd	•				•	•	•				•	
Honda Motor Co Ltd	•					•	•		•			•
Honeywell International Inc	•							•			•	
Housing Development Finance Corp Ltd							•			•		
HP Inc	•	•			•		•					
HSBC Holdings PLC	•				•			•				
Hyundai Motor Co	•		•		•		•			•	•	
IAC/InterActiveCorp									•			
Imperial Brands PLC		•			•			•		•	•	
Industria de Diseno Textil SA		•										

Industrial & Commercial Bank of China Ltd	•			•		•	•			•		•
Infosys Ltd							•	•				
ING Groep NV								•				•
Inpex Corp	•				•	•	•			•		
Intel Corp	•	•		•	•		•	•		•		
InterContinental Hotels Group PLC	•				•			•				•
International Business Machines Corp	•						•	•		•	•	
Itau Unibanco Holding SA	•									•		
J Sainsbury PLC			•		•	•					•	
Japan Tobacco Inc		•				•	•	•	•	•		
Jardine Matheson Holdings Ltd		•					•					
JD.com Inc			•		•		•		•			
Johnson & Johnson						•		•			•	•
JPMorgan Chase & Co	•					•	•	•			•	
Kansai Electric Power Co Inc/The		•		•			•	•	•	•		
Kao Corp							•					
KDDI Corp				•					•	•		
Kerry Group PLC					•							
Keyence Corp										•	•	
Kinder Morgan Inc/DE	•				•	•	•	•			•	
Kingfisher PLC											•	
Kirin Holdings Co Ltd			•		•	•	•		•	•		
Koninklijke Ahold Delhaize NV	•				•	•		•			•	
Kraft Heinz Co/The	•							•			•	
Kuala Lumpur Kepong Bhd		•			•							

Kyocera Corp							•	•	•			•
LafargeHolcim Ltd	•			•	•		•	•				
Legal & General Group PLC	•											
LG Chem Ltd	•				•		•					
Linde PLC							•			•		•
Link REIT				•			•					
Lloyds Banking Group PLC								•				•
Lockheed Martin Corp		•			•	•		•	•	•		•
London Stock Exchange Group PLC							•	•				
L'Oreal SA					•			•				
LUKOIL PJSC	•						•					
LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton SE						•	•	•	•			
LyondellBasell Industries NV	•			•			•	•		•		
Marks & Spencer Group PLC	•				•	•		•				
Mastercard Inc					•		•	•				•
McDonald's Corp				•			•	•	•	•		
McKesson Corp	•			•	•		•	•				
Medtronic PLC							•	•		•		•
Merck & Co Inc						•	•	•				
MetLife Inc								•				
Microsoft Corp		•				•		•			•	
Mitsubishi Corp	•	•					•	•	•			
Mitsubishi UFJ Financial Group Inc	•									•		
Mizuho Financial Group Inc	•							•	•	•		•
MMC Norilsk Nickel PJSC	•	•			•		•				•	

Mondelez International Inc		•				•	•	•				
Monster Beverage Corp	•				•		•	•			•	
Morgan Stanley	•										•	
MTN Group Ltd				•		•	•	•				
Muenchener Rueckversicherungs-Gesellschaft AG in Muenchen	•						•		•			
Murata Manufacturing Co Ltd							•		•		•	•
Mylan NV								•				
Naspers Ltd								•		•		
National Grid PLC	•						•	•		•		•
Nestle SA		•	•		•	•	•	•		•		
NetEase Inc											•	•
Netflix Inc	•				•			•	•			
NextEra Energy Inc	•					•	•	•				
NIKE Inc	•				•	•		•	•		•	
Nintendo Co Ltd	•						•			•		
Nippon Telegraph & Telephone Corp	•			•			•					
Nissan Motor Co Ltd	•			•		•	•	•		•		
Nomura Holdings Inc	•			•	•		•					
Novartis AG				•	•	•	•	•		•	•	•
Novo Nordisk A/S			•		•		•					
NTT DOCOMO Inc						•	•		•			•
Nutrien Ltd		•			•	•	•			•		
NVIDIA Corp	•	•			•		•					
Occidental Petroleum Corp	•							•	•			
Olympus Corp							•				•	

Oracle Corp	•				•		•	•				
Orange SA									•			
Orsted A/S	•				•	•					•	
Palo Alto Networks Inc	•							•				
Panasonic Corp	•					•	•					
Pandora A/S										•		
PayPal Holdings Inc	•					•	•	•			•	
PepsiCo Inc		•	•			•	•	•				
Persimmon PLC								•		•		
PetroChina Co Ltd	•		•	•		•						
Petrofac Ltd				•				•				
Petroleo Brasileiro SA	•						•					•
Pfizer Inc						•	•					
Philip Morris International Inc										•		
Phillips 66	•					•		•			•	•
Ping An Insurance Group Co of China Ltd	•							•	•	•	•	•
PNC Financial Services Group Inc/The	•											
POSCO	•				•					•		•
Power Assets Holdings Ltd	•				•						•	
Procter & Gamble Co/The									•			
Prudential Financial Inc	•							•				
Prudential PLC					•		•					
Public Service Enterprise Group Inc	•				•							
QUALCOMM Inc							•	•			•	
Reckitt Benckiser Group PLC								•				

Reliance Industries Ltd	•				•		•					•
RELX PLC								•		•		
Renault SA	•					•	•			•		
Repsol SA	•				•	•	•					
Rio Tinto PLC	•	•						•				•
Roche Holding AG				•	•		•	•		•		
Rolls-Royce Holdings PLC	•			•	•			•				
Royal Bank of Canada	•							•				
Royal Bank of Scotland Group PLC	•						•	•	•	•		
Royal Dutch Shell PLC	•		•			•	•	•				•
RWE AG	•			•				•				
salesforce.com Inc	•				•			•	•	•		
Samsung Electronics Co Ltd	•			•	•	•	•	•	•	•	•	
Sanofi		•			•			•				
SAP SE						•	•	•				
Sasol Ltd	•			•	•	•						
Sberbank of Russia PJSC									•		•	•
Schlumberger Ltd	•				•			•				
Schneider Electric SE	•				•	•	•	•				•
Seven & i Holdings Co Ltd		•			•		•	•	•	•		
Severn Trent PLC				•	•					•		
Severstal PJSC	•				•							
Sherwin-Williams Co/The	•							•			•	
Shinhan Financial Group Co Ltd					•				•	•		•

Siam Cement PCL/The	•						•					
Siemens AG	•						•	•	•		•	•
SK Holdings Co Ltd							•					
SK Hynix Inc	•			•	•		•				•	
SMC Corp/Japan											•	
Societe Generale SA	•							•				•
SoftBank Group Corp	•						•	•	•		•	•
Sony Corp					•	•		•			•	•
Southern Co/The	•			•								
SSE PLC							•	•			•	
Standard Chartered PLC								•				
Starbucks Corp				•	•	•		•	•			
State Street Corp	•											
Stora Enso OYJ							•		•			
Subaru Corp	•						•	•		•	•	•
Sumitomo Mitsui Financial Group Inc	•								•			•
Suncor Energy Inc	•			•				•				
Suzano SA			•	•								
Suzuki Motor Corp	•						•		•			
Swedbank AB	•				•						•	
Swiss Re AG						•	•					
Taiwan Semiconductor Manufacturing Co Ltd	•		•									•
Takeda Pharmaceutical Co Ltd	•				•		•	•	•		•	
Target Corp								•				
Telecom Italia SpA/Milano							•		•			

Tencent Holdings Ltd	•				•	•	•		•	•		•
Tesco PLC		•	•		•	•				•	•	
Tesla Inc	•				•		•		•	•	•	
Teva Pharmaceutical Industries Ltd						•	•	•				
Texas Instruments Inc							•	•				
Thermo Fisher Scientific Inc						•	•	•			•	
TJX Cos Inc/The								•				
Tokyo Electric Power Co Holdings Inc	•									•		
Toray Industries Inc					•		•	•	•			
Toronto-Dominion Bank/The								•				
Toshiba Corp				•			•		•	•		
TOTAL SA	•				•		•		•			
Toyota Motor Corp	•				•	•	•		•			
Travelers Cos Inc/The	•						•			•	•	•
Tyson Foods Inc		•		•	•				•		•	
Uber Technologies Inc				•		•				•		
UBS Group AG				•								
UniCredit SpA	•				•			•				
Unilever NV		•	•					•		•		
Union Pacific Corp							•	•				
Uni-President Enterprises Corp	•	•	•				•					
United Parcel Service Inc	•						•		•			
United Utilities Group PLC				•	•							
UnitedHealth Group Inc							•	•		•		

US Bancorp								•				
Vale SA	•		•			•	•	•	•	•		•
Valero Energy Corp	•							•			•	
Veolia Environnement SA	•				•		•	•				
Verizon Communications Inc					•		•					
Vinci SA	•				•			•				
Visa Inc							•	•				•
Vodafone Group PLC						•		•		•		•
Volkswagen AG				•		•	•	•			•	•
Volvo AB	•					•						
Walgreens Boots Alliance Inc							•				•	•
Walmart Inc	•							•				•
Walt Disney Co/The				•	•		•	•				
Waste Management Inc	•		•		•					•	•	
Wells Fargo & Co	•			•	•			•				
Whitbread PLC		•	•					•				
Worldpay Inc	•							•	•	•		•
WPP PLC				•	•			•		•		
XPO Logistics Inc						•	•	•				
Zoetis Inc			•		•	•	•					
Zurich Insurance Group AG	•							•				•

Bijlage 2: Afkortingen- en begrippenlijst

Begrip	Uitleg begrip
Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA)	<ul style="list-style-type: none"> – (Beursgenoteerde) ondernemingen hebben onder meer de verplichting minstens eenmaal per jaar een Algemene Vergadering van Aandeelhouders te organiseren. Aandeelhouders kunnen door het aan hun aandelenbezit verbonden stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders invloed uitoefenen.
Aandeelhouder	<ul style="list-style-type: none"> – Als aandeelhouder is men eigenaar van aandelen en daardoor mede-eigenaar van de uitgevende onderneming. Door het aan een aandeel verbonden stemrecht kan een aandeelhouder invloed uitoefenen tijdens een Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Beloning	<ul style="list-style-type: none"> – Financiële toekenningen, niet-financiële toekenningen en/of andere zaken van economische waarde in ruil voor het geleverde werk en/of diensten. – Indien er op beloningen gestemd wordt gaat dit bijvoorbeeld over (i) het goedkeuren van het beloningsplan voor uitvoerende bestuurders, (ii) het goedkeuren van het beloningsplan voor de Raad van Commissarissen;
Bestuur gerelateerd	<ul style="list-style-type: none"> – Zaken omtrent de samenstelling van het bestuur, zoals bijvoorbeeld de benoeming van bestuurders, de onafhankelijkheid van bestuurders, neventaken van bestuurders, etc.
Corporate governance	<ul style="list-style-type: none"> – Het overkoepelende thema van goed ondernemingsbestuur. Onder andere bestuursgerelateerde zaken (onafhankelijkheid van bestuurders), beloningsbeleid, auditstructuur, etc. vallen onder dit overkoepelende begrip.
ESG	<ul style="list-style-type: none"> – ESG-criteria zijn criteria op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur. ESG-integratie is het integreren van ESG-criteria in de beleggingsprocessen.
Fusies en overnames	<ul style="list-style-type: none"> – Ondernemingen veranderen zo nu en dan hun organisatiestructuur. Dit kan door te reorganiseren, door met een andere onderneming te fuseren of een andere ondernemingen volledig over te nemen. Aandeelhouders hebben inspraak in dit soort beslissingen.
Jaarrekening en audit	<ul style="list-style-type: none"> – Een onderneming legt over het algemeen zijn jaarrekening en accountantsverslag ter informatie en goedkeuring voor aan de aandeelhouders. Ook kan een aandeelhouder inspraak krijgen in de aanstelling/verlenging van een externe accountant en vergoeding van accountant;
Kapitalisatie van de onderneming	<ul style="list-style-type: none"> – De waarde van het aandelenkapitaal van een ondernemingen. Aandeelhouders krijgen vaak inspraak in de uitgifte van nieuwe aandelen of de inkoop van eigen aandelen.
Managementvoorstellen	<ul style="list-style-type: none"> – Door het bestuur ingediende stempunten op de aandeelhoudersvergadering.

MVB	<ul style="list-style-type: none"> – Maatschappelijk verantwoord beleggen. Een manier van beleggen waarin ESG-criteria worden meegenomen.
Principles for Responsible Investment (PRI)	<ul style="list-style-type: none"> – De Principes voor Verantwoord Beleggen (PRI) van de Verenigde Naties zijn een raamwerk voor institutionele beleggers. Met deze in april 2006 gelanceerde principes zorgen ze voor de integratie van zaken die betrekking hebben op het milieu, de samenleving en goed ondernemingsbestuur in het beleggingsbeleid. Meer informatie is te vinden op www.unpri.org.
Stakeholders	<ul style="list-style-type: none"> – Stakeholders zijn de personen of organisaties die een belang hebben in een organisatie, van welke aard dan ook. Zij staan in wisselwerking met haar werkzaamheden, hebben deel aan haar bedrijfsresultaten, beïnvloeden haar prestatie of beoordelen haar economische, sociale en milieu-invloed.
Stemrecht	<ul style="list-style-type: none"> – Aandelenbezit geeft de aandeelhouder stemrecht tijdens de (verplichte) jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Door middel van stemrecht kan een aandeelhouder invloed uitoefenen op het beleid van de onderneming.
Uitsluiting (in relatie tot verantwoord beleggen)	<ul style="list-style-type: none"> – Uitsluiting betekent dat in bepaalde ondernemingen niet wordt geïnvesteerd. Bijvoorbeeld het uitsluiten van beleggingen in ondernemingen die producten maken die het fonds als controversieel beschouwt.
	<ul style="list-style-type: none"> – Controversiële wapens
	<ul style="list-style-type: none"> – Tabak producenten
	<ul style="list-style-type: none"> – Steenkool sector
	<ul style="list-style-type: none"> – Niet succesvolle engagementprocedures

Bijlage 3: Proactieve engagement thema's van EOS at Federated Hermes

